

TÖÖINSPEKTSIOON

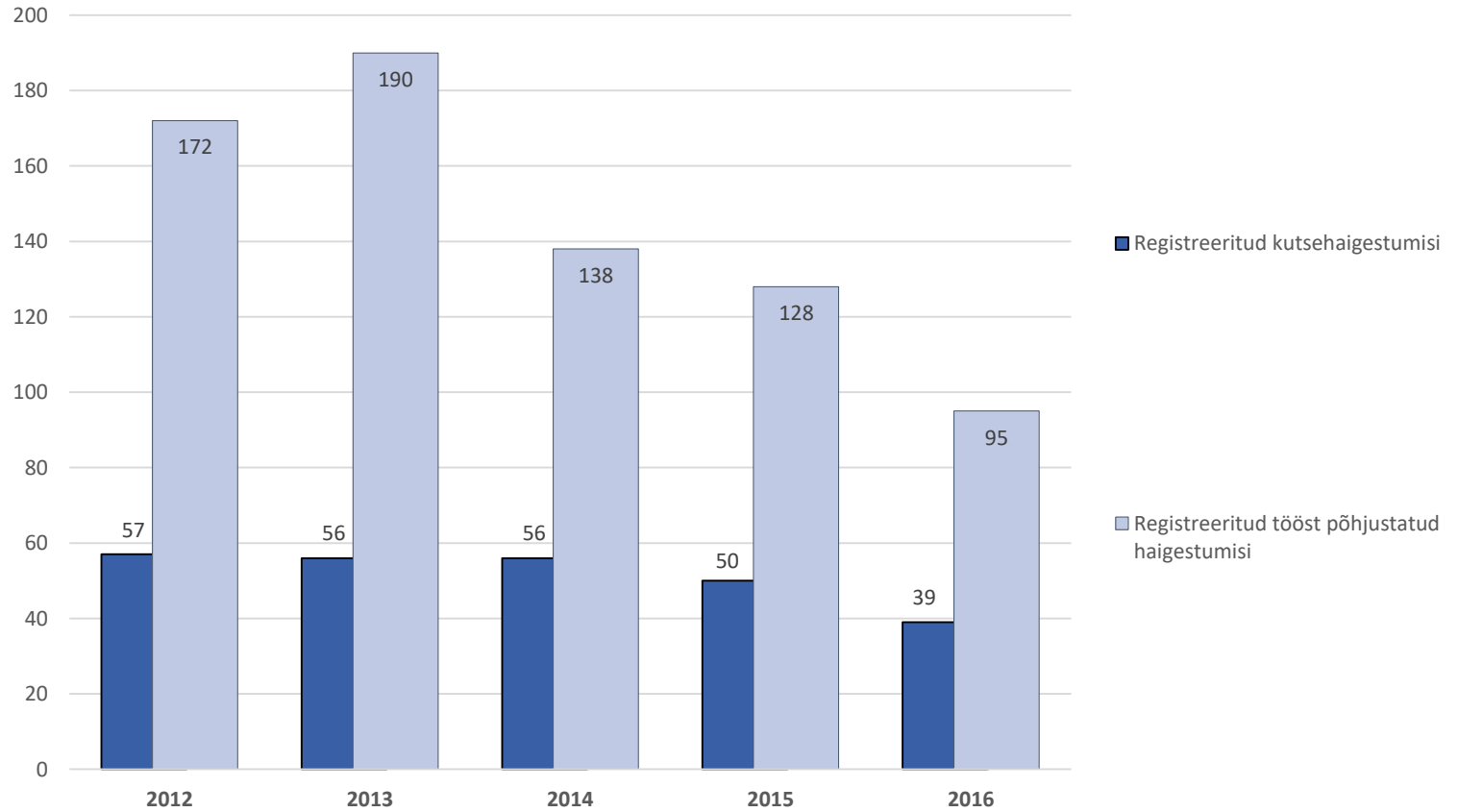
Mida järeldada tööinspektorite koostatud uurimiskokkuvõtetest

Silja Soon

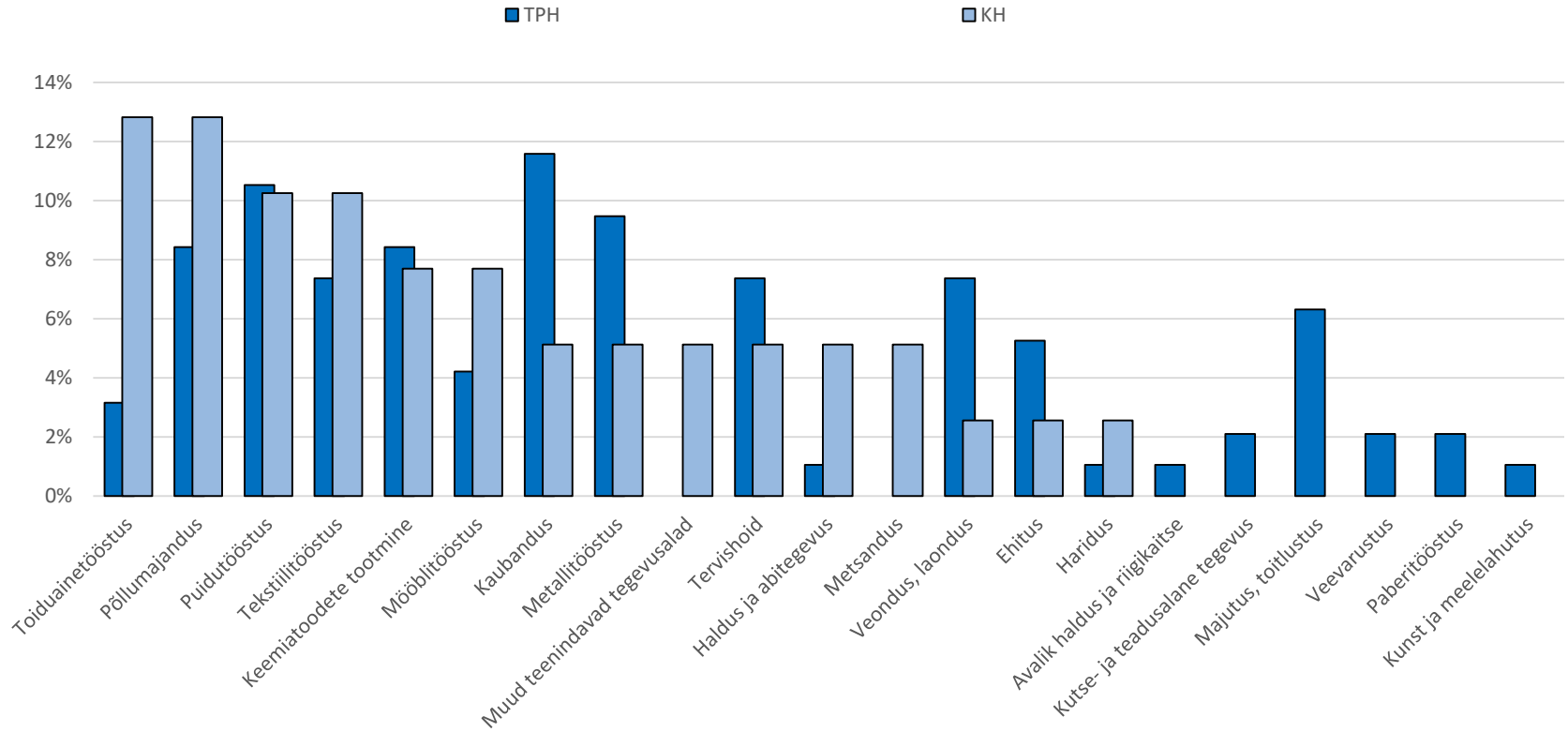
Töötervishoiualase järelevalve talituse juhataja

10.05.2017

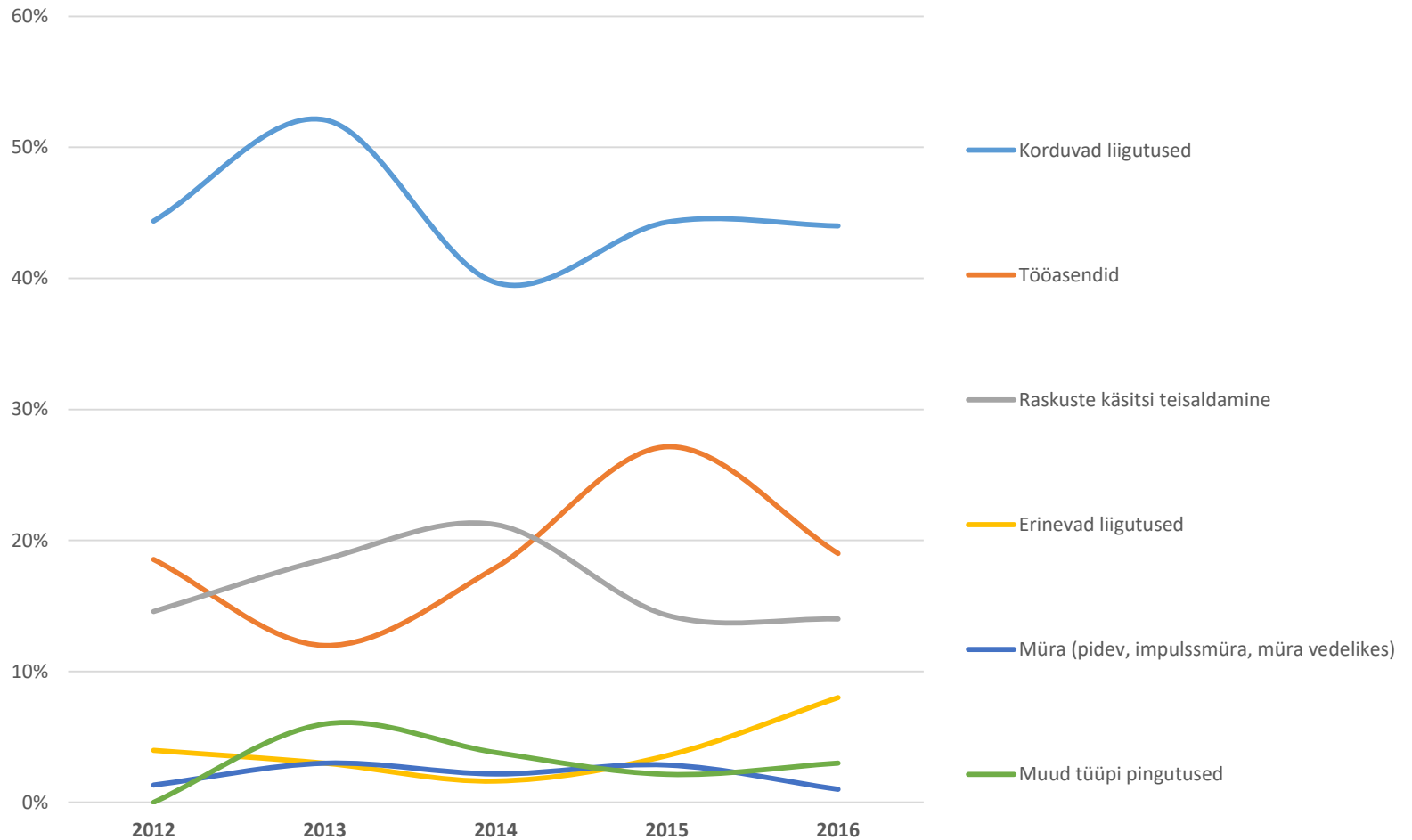
Kutsehaigused

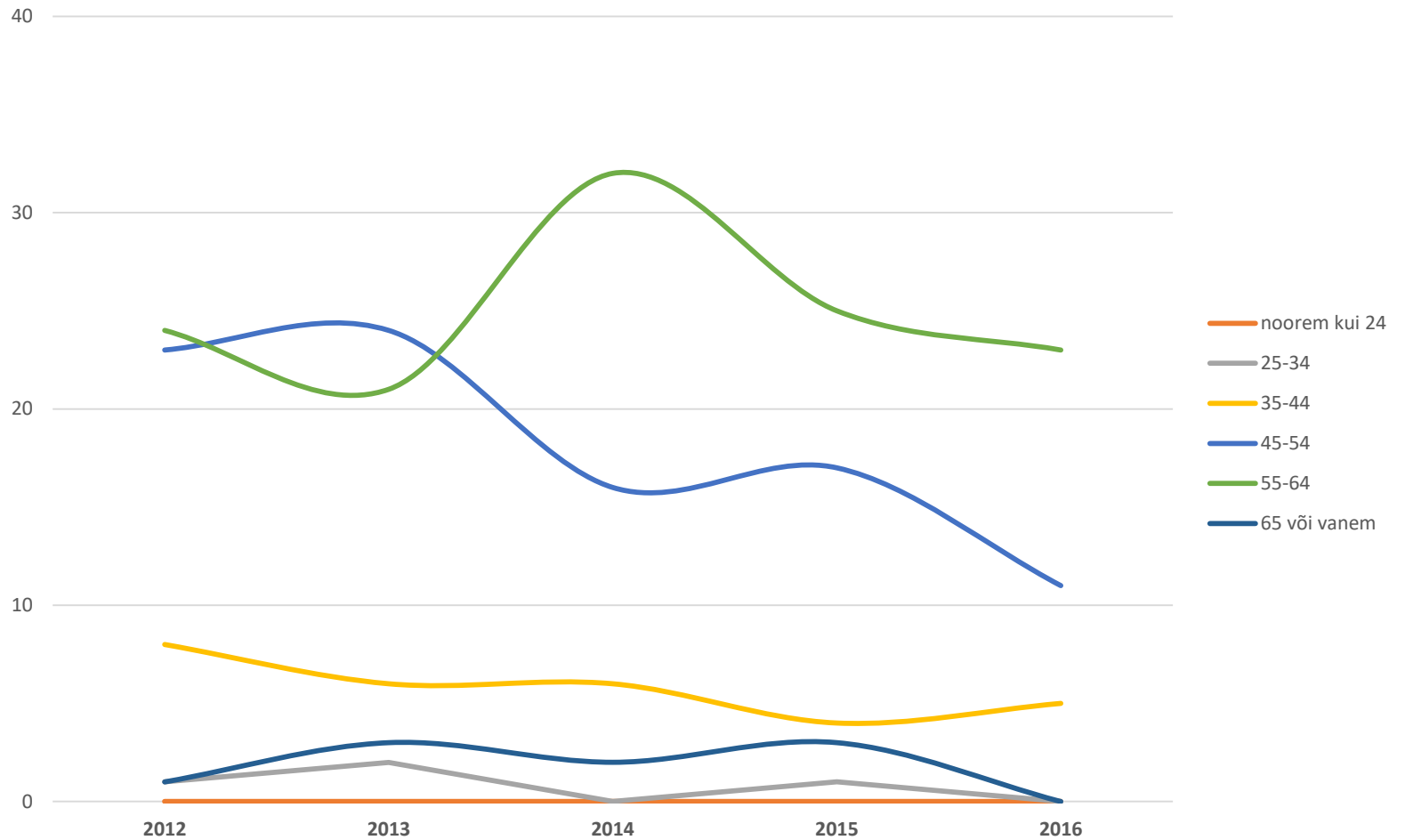
Kutsehaigused

Kutsehaigused

Kutsehaigused

Õigusaktid

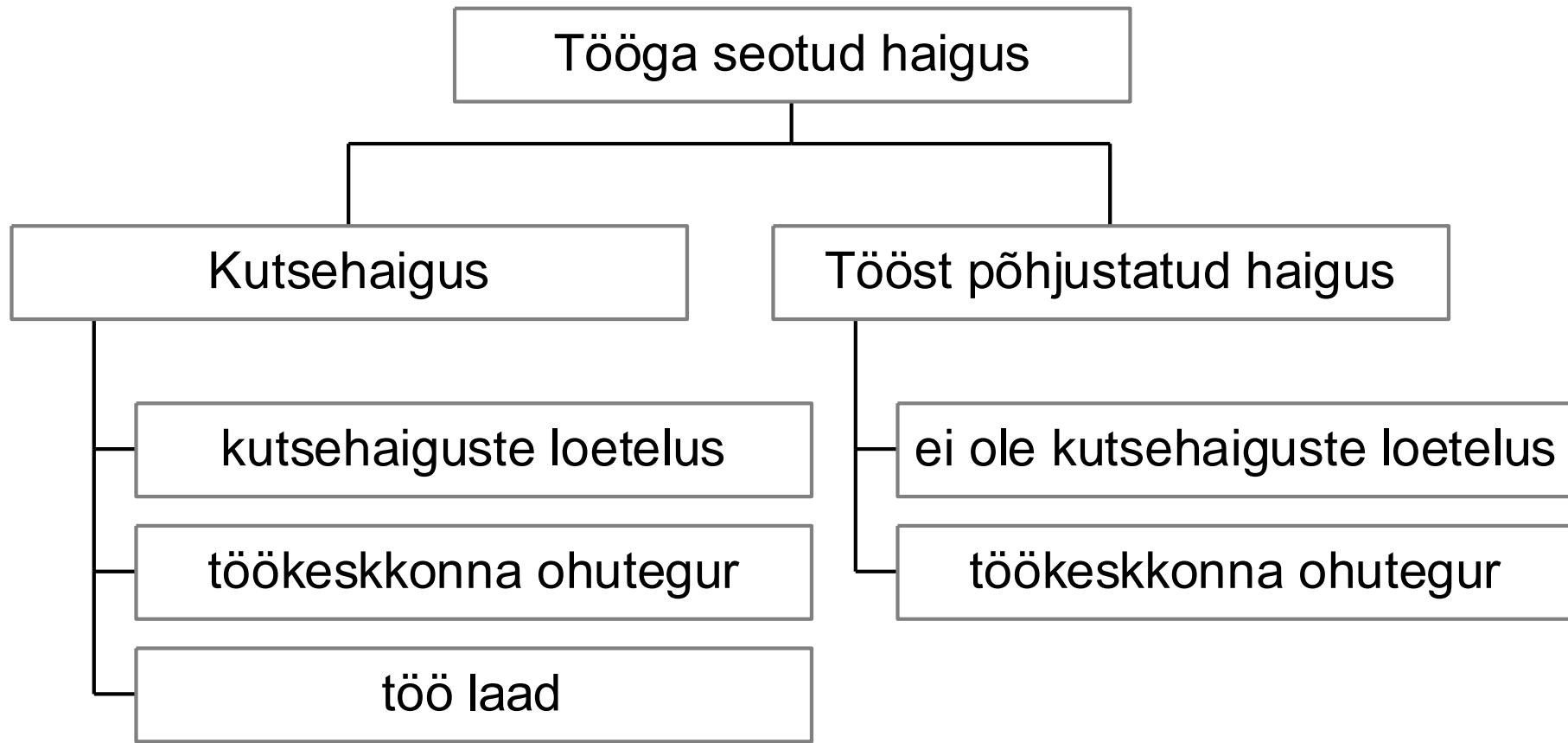
- Töötervishoiu ja tööohutuse seadus (§ 23)
 - Kutsehaigus on haigus, mille on põhjustanud kutsehaiguste loetelus nimetatud töökeskkonna ohutegur või töö laad.
 - Kutsehaiguse diagnoosib töötervishoiuarst (kes kogub andmeid ja hindab terviseseisundit).
- Tööõnnetuse ja kutsehaigestumise registreerimise, teatamise ja uurimise kord (03.04.2008 määrus nr 75)
 - § 6 Kutsehaigestumisest teatamine töötervishoiuarsti poolt
 - § 7 Uurimise eesmärk ja toimingud
 - § 8 Kutsehaigestumise uurimine ja registreerimine tööandja poolt

SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla (SA PERH)

- Kutsehaiguste ja töötervishoiu keskus on ainuke meditsiinasutus Eestis, kus diagnoositakse kutsehaigusi.
- Kutsehaiguse kahtluse korral suunab pere-/eriarst töötaja uuringutele.
- Kutsehaigusi diagnoositakse järgmiste andmete alusel:
 - keskusel tehtud terviseuuringud,
 - perearsti esitatud tervisekaardi andmed
 - patsiendi ja tema tööandja esitatud töötingimuste kirjeldused.

Juhul, kui töötervishoiuarst ei saa tööandjalt andmeid, pöörduv SA PERH Tööinspektsiooni poole (vajadusel võidakse läbi viia järelevalve).

Kuidas teha vahet kutsehaigusel ja TPH-I?

Kutsehaigus või tööst põhjustatud haigus

- Kutsehaigus
- On esitatud kutsehaiguste loetelus
- Enamasti pikaajaline ohuteguriga kokkupuute aeg – 5 aastat ja enam
- Kujuneb jääv töövõime kaotus
- Tööst põhjustatud haigus
- Ei ole esitatud kutsehaiguste loetelus
- Ajaline tegur varieeruv
- Ajutine töövõimetus: Õigeaegsel avastamisel ja ravivõtete ning õige töökorraldusega võib järgneda tervenemine

Uurimise eesmärk ja toimingud

- Uurimise eesmärk on välja selgitada kutsehaigestumise asjaolud ja põhjused ning kindlaks määrata abinõud samalaadse juhtumi kordumise vältimiseks.
- **Mida teeb uurija (tööandja/tööinspektor)?:**
- 1) **kontrollib** kasutusele võetud töökorralduse nõuetekohast rakendamist,
 - töökeskkonna riskianalüüsi dokumentidega
 - tutvub töötajale korraldatud tervisekontrolle kajastavate dokumentidega,
 - tööandja koostatud ja kinnitatud ohutusjuhenditega,
 - töötaja töötervishoiu- ja tööohutusosalast juhendamist ja väljaõpet tõendavate dokumentidega,
 - töösuhet või töökorraldust tõendavate dokumentidega ning vajadusel teeb dokumentidest väljavõtteid ja koopiaid;

Uurimise eesmärk ja toimingud

- 2) võtab seletused isikutelt, kellel on andmeid kutsehaigestumises tähtsust omavate asjaolude kohta (nt kolleeg, otsene juht, meister vms);
- 3) selgitab välja töötervishoiu- ja tööohutusnõuete täitmise eest vastutavad isikud (nt töökeskkonnaspetsialist, vahetuse vanem vms – kui neile on pandud kohustus TTO nõuete osas); NB! Lõplik vastutus on tööandjal.
- 4) kaasab vajaduse korral uurimistoimingu läbiviimisele asjaomase spetsialisti.
- Uurimisse peab olema kaasatud töökeskkonnavolinik/usaldusisik (määruse § 8 lg 1)

Töötervishoiu tööinspektori uurimine

- Kutsehaigestumise juhtumeid uuritakse valikuliselt
 - Uurimine peab aitama kaasa töökeskkonna paranemisele ettevõttes
- Kutsehaigestumise juhtumeid ei uurita
 - Ettevõtte on likvideeritud, töökoht pole säilinud
 - Ettevõtte tegutseb, kuid kutsehaigust põhjustanud töökoht ei ole säilinud
 - Ettevõttes on varem registreeritud kutsehaigusi, ettevõtte on abinõud kavandanud ja ellu viinud
 - FIE-l diagnoositud kutsehaigus

Tüüpilised vead, mida uurija tuvastab

- Mitme riskianalüüsi puhul ei tooda välja erinevusi (mis on kahe riskianalüüsi vahel muutunud)
- Ohutegurid on alahinnatud või kõik ohutegurid ei ole välja selgitatud
- Tervisekontrolli korralduse nõuete eiramine
- Aktsepteeritakse töötaja poolt esitatud perearsti „tõendeid“ (IKV ja RKT).
- Ei järgita tervisekontrolli otsusel märgitud piiranguid ega soovitusi (RKT, puhkepausid).

Tüüpilised vead

- Füsioloogiliste ohutegurite puhul praktiliselt olematu juhendamine
 - Juhendid ei ole reaalses elus täidetavad
- IKV – ei selgitata välja, kas sobib kasutajale (nt jagatakse kõigile ühesugused jalatsid aga kõigile ei sobi – töötaja ei pane jalga)
- Uurimise tulemusena jõuab tööandja sageli järeldusele, et töötaja on rikkunud TT ja TO nõudeid, sest:
 - Töötaja ei ole töötamise perioodi jooksul kurtnud terviseprobleeme
 - Tervisekontrolli otsustega on lubatud töötama
 - Riskianalüüs on tehtud (fakt, kuid mitte sisu)
 - Juhendamised on läbi viidud (fakt, kuid mitte sisu)
 - Jne...

Tööinspektsiooni sihtkontrollid 2011 ja 2017

- Kutsehaigused 2005-2010 ja 2011-2016
- Milline on tööandja tegevus pärast KH juhtumit
 - Kas me õpime oma vigadest?
 - Kas abinõusid kavandatakse?
 - Kas kavandatu viiakse ellu?

Tulemused võrdlevalt

- Riskianalüüs täiendamata
 - 2011 – 34% 2017 – 7%
- Ohutegurid objektiivselt hindamata
 - 2011 – 24% 2017 – 27%
- Ohutusjuhend muutmata, täiendamata
 - 2011 – 54% 2017 – 40%
- Täiendjuhendamise läbi viimata
 - 2011 – 29% 2017 40%
- Täiendav tervisekontroll korraldamata
 - 2011 – 13% 2017 – 20%
- Töötervishoiuarsti otsused arvestamata
 - 2011 – 16% 2017 – 33%

Tulemused võrdlevalt

- Töötervishoiu tööinspektori uurimiskokkuvõttes toodud ettepanekud arvestamata
 - 2011 – 14% 2017 – 40%
- Tööandja raportis märgitud meetmed elluviimata
 - 2011 – 10% 2017 – 13%

Näide 1 - 2015

- Mees – kehalise kasvatususe õpetaja, spordikooli treener, staaž 23 aastat
- Haigus – krooniline bronhiit, ülekoormushaigus
- Töö – suusatreener, raja hooldus (võsa+hein), suuskade määrimine (parafiin, flooripulber, suusamäärde)
- RA – kemikaalide sisaldus õhus ületab norme 2,5 korda, füüsiline koormus hindamata
- Kemikaalide ohutuskaart – IKV vajadus märgitud!!!!
- Esimesed abinõud riskide vältimiseks 2013

Näide 2 - 2016

- Naine – õmbleja-kangastaja – staaž 10 aastat
- Haigus – ülekoormushaigus
- Töö – puusärkide katmine kangaga, töövahendiks klambripüstol
- RA – sundasendil madal risk, RKT madal risk, korduvad liigutused, tööriista tagasitõuge (tõukeline vibratsioon) hindamata – järeldus – meil probleeme ei esine
- Tegevuskava – meil napib vahendeid
- Tervisekontrolli ei ole korraldatud

Näide 2017

- Naine – tootmistöoline, staaž 10 aastat
- Haigus – ülekoormushaigus
- Töö – klaaspakettide asetamine liinile, katmine kilega, tihendite peale tõmbamine jne
- RA – füüsiline koormus hinnatud – OK, RKT – hinnang 2
- Tervisekontroll – 2005 – sellel töötajal on probleem
- Tööpäev algul 8 tundi – muutus – 12 tundi
- Rotatsioon vähene
- Tööandja investeerib tervisesporti
- Töötaja tervisesporti ei harrasta

TÖÖINSPEKTSIOON

Aitäh!

Silja.Soon@ti.ee